

natuurpunt

PB-PP
BELGIE(N)-BELGIQUE

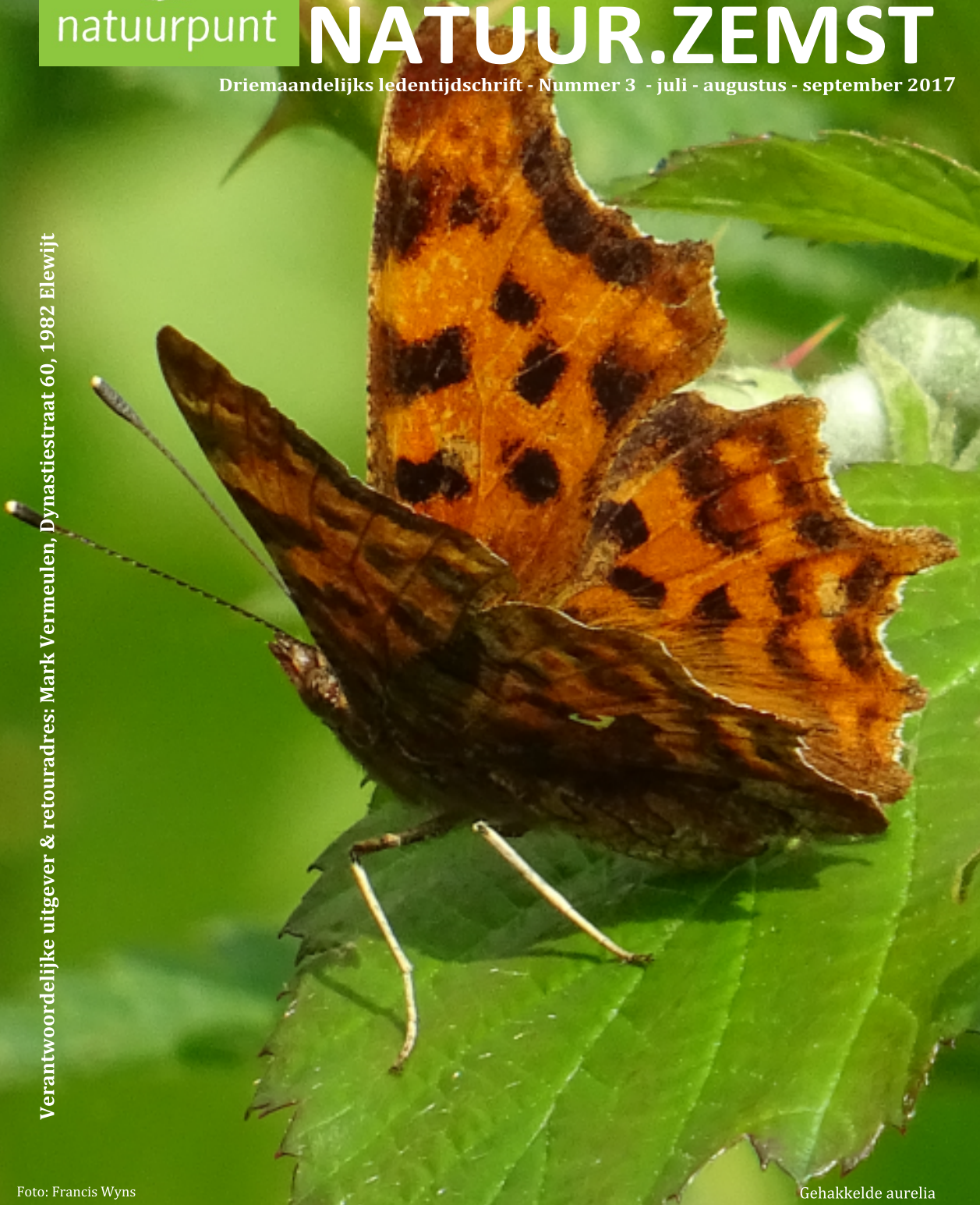
P921037

Afgiftekantoor: Mechelen

NATUUR.ZEMST

Driemaandelijks ledentijdschrift - Nummer 3 - juli - augustus - september 2017

Verantwoordelijke uitgever & retouradres: Mark Vermeulen, Dynastiestraat 60, 1982 Elewijt

NATUURPUNT

Zemst

Natuurpunt is een onafhankelijke vrijwilligersvereniging die zorgt voor de bescherming van kwetsbare en bedreigde natuur in Vlaanderen.

Wil je op de hoogte gehouden worden van de activiteiten en/of het reilen en zeilen van Natuurpunt Zemst, stuur dan een mailtje naar info@natuurpuntzemst.be. We voegen je graag toe aan onze adressenlijst. Je mag regelmatig een mailtje verwachten.

Wil je meer weten over onze natuurgebieden, dan kan je terecht op onze website www.natuurpuntzemst.be. Heb je daar nog niet gevonden wat je zoekt, stuur dan een mailtje met je vraag naar info@natuurpuntzemst.be.

COLOFON

Een driemaandelijks uitgave van Natuurpunt Afdeling Zemst

Verantwoordelijke uitgever

Mark Vermeulen, Dynastiestraat 60, 1982 Eilewijk, 015/61 31 16
mark@natuurpuntzemst.be

Eindredactie

Jeanne Peeters, 015/61 20 86
jeanne@natuurpuntzemst.be

Verschijningsdata

21 maart, 21 juni, 21 september en 21 december

Inleveringsdata teksten

15 februari, 15 mei, 15 augustus en 15 november

Abonnement

Gratis voor Natuurpuntleden
Zemst € 5 per jaar voor niet-leden en leden buiten de regio

Lay-out

Mark Vermeulen

Website

www.natuurpuntzemst.be

Natuurgebieden aankopen en beheren kost geld

Giften kunnen gestort worden op rekening BE56 2930 2120 7588 van Natuurpunt met de vermelding

9215 Pimpernelgraslanden Zemst - 9221 Dorent
9229 Poelenbroek - 9442 Prinsenveld
9449B Bomputten Zemst - 9981 Vriezenbroek
9463 Wormelaar - Dalemansbos

Je krijgt een fiscaal attest voor elke gift vanaf € 40

Natuurwinkel
'De Goudsbloem'
*Winkel met advies
bij Lut*

Armstraat 26, 1980 Zemst
www.degoudsbloem-zemst.be

Geluk zit soms in een klein hoekje

Soms heeft een mens niet veel nodig om gelukkig te zijn. Een wandeling door het Dalemansbos in Wormelaar met fris ontluikend lentegroen, met een mooie begroeiing van uitbundig bloeiend speenkruid, hier en daar wat plekken met zachtjes wiegende bosanemonen, heel wat vogels die hun mooiste liedjes bovenhalen. Dat kan toch niet anders dan je gelukkig maken.

En toch ... kan het nog beter. Driehonderd enthousiaste aanwezigen op de openstelling van ons nieuw wandelpad op 26 maart, waaronder tweehonderd wandelaars. Dat overtrof onze stoutste verwachtingen. Beelden daarvan zijn terug te vinden op onze website en op de middenbladzijdes van dit tijdschrift. Op 4 oktober 2015 bij de openstelling van ons eerste wandelpad hadden we tussen achthonderd en duizend bezoekers. Tot vijfhonderd hebben we ze toen kunnen tellen, daarna zijn we de tel kwijt geraakt. Wormelaar-Dalemansbos ligt dus niet alleen ons, maar duidelijk heel wat mensen na aan het hart.

Dat blijkt ook uit onze oproep naar hulp bij het aflossen van onze restfinanciering. De hoge respons op onze fondsenwervingsbrief is buiten alle verwachtingen. Daarvoor zijn we alle milde schenkers zeer dankbaar. Ondanks dat is er nog wel een lange weg te gaan om volledig schuldenvrij te zijn.

Zoals onze burgemeester tijdens zijn speech vermeldde, zijn het, ondanks de steun van de gemeente, toch de vrijwilligers van Natuurpunt Zemst die het dag in, dag uit op het terrein waar maken. Onze slogan is trouwens niet voor niets: 'meer en betere natuur voor iedereen'. En dat liefst nog dicht in de buurt, op wandelafstand.

Dat we daar goed mee bezig zijn, blijkt uit de grote opkomst en op al de fijne reacties van de mensen die we in en om Wormelaar en op onze activiteiten ontmoeten.

We zijn vast besloten op de ingeslagen weg verder te gaan en kijken er naar uit om jullie in één van onze gebieden of op één van onze activiteiten te verwelkomen.

In dit nummer hebben we extra aandacht voor vlinders. Deze insectengroep heeft het bijzonder moeilijk in onze verstedelijkte omgeving. Lente en zomer zijn de ideale periode om van het vliegwerk van deze vrolijke fladderaars te genieten. Ook daar wordt een mens gelukkig van.

Mark

JNM is een jeugdbeweging voor iedereen van 7 tot 26 jaar die zich goed voelt in de natuur en zijn schouders niet ophaalt voor het milieu. JNM staat voor Jeugdbond voor Natuur en Milieu.

Net als elke andere jeugdbeweging komen we tijdens het schooljaar samen in het weekend voor knotsgekke activiteiten. Tijdens de zomermaanden organiseren we tientallen kampen in binnen en buitenland.

Meer info: www.jnm.be/afdeling/noordwest-brabant

De eitjes van de sleedoornpage

Sleedoornpages zijn niet algemeen. Dit heeft misschien te maken met hun verborgen levenswijze waardoor ze moeilijk te inventariseren zijn: het zijn heel schuwe vlinders die je bijna nooit te zien krijgt. De mannetjes zitten op de uitkijk in de kruinen van hoge bomen, de wijfjes houden zich schuil in de struwelen. De sleedoornpage overwintert als eitje en die eitjes blijven wel de hele 'winter' stilzitten. De eitjes zelf zijn klein (zo'n 0,9 mm diameter), maar door hun grijswitte kleur en hun 'zeeëgel-vorm' vorm wel heel herkenbaar.

Het zijn dan ook die eitjes die we zoeken om te zien of er ergens sleedoornpages zitten. Je vindt de eitjes op twijgen van sleedoorn. Daarvoor moet je voornamelijk op naar het zuiden gerichte struiken zoeken en meestal op twee- of driejarig hout. Het wijfje legt maar heel weinig

Vier enthousiaste en moedige deelnemers zochten met volle overgave naar eitjes.

De eerste locatie was een beetje teleurstellend ten opzichte van andere jaren. Slechts twee eitjes van sleedoornpage en twee van de blauwrandspanner.

Daarna onderzochten we een nieuwe locatie, namelijk de wei van Els in Wormelaar. Aan de rand van deze weide werden enkele jaren terug sleedoorn, meidoorn en enkele andere inlandse struiken geplant.

En dus vonden wij met succes zes eitjes van de sleedoornpage en vier eitjes van de blauwrandspanner! Prachtig toch!

Ondertussen hoorden we ook geluiden van de kleine bonte specht, havik, sperwer enz.

De afwezigen hadden ongelijk.

Met dank aan Jeanne, Mark en Francis

Uw verslaggever, Erwin

eitjes, gemiddeld 5 per dag, dus het is wel zoeken geblazen. Eens de sleedoorn in bloei staat, kan je tussen al het wit van de bloempjes de eitjes niet meer vinden. Daarom zijn de maanden januari en februari de beste maanden om op zoek te gaan.

OP STAP IN ONZE NATUURGEBIEDEN

In Wormelaar en Vriezenbroek zijn wandelingen uitgezet.
Je kan ze downloaden: www.natuurpunt.be/afdelingen/natuurpunt-zemst

De juni dip bij dagvlinders

Juni is traditioneel een maand waarin er erg weinig dagvlinders rondfladderen.

In deze maand zijn de meeste vlinders nog een rups of pop. Op het einde van de maand komt de nieuwe generatie te voorschijn.

In april zie je de eerste vlinders vliegen die uit winterrust komen. Ze beginnen dan dadelijk te paren en eitjes te leggen op hun waardplant. De rupsen die echte vreetmachines zijn, ontwikkelen zich snel en gaan dan naar een popstadium. Daar gebeurt er dan een volledige metamorfose en komt er eind juni een prachtige fladderaar naar buiten gekropen.

Begin juli, bij een zonnige dag kunnen we verschillende dagvlinders waarnemen. Kijken jullie maar eens rond tijdens een wandeling,

Landkaartje (voorjaarsvorm)

Francis Wyns

misschien zien jullie wel 10 of 15 of zelfs 20 verschillende soorten.

Succes tijdens een wandeling in onze mooie natuur!
Erwin

Roosemarijn
Bloemen - Decoratie - Ballonnen

Linterpoortenlaan 50 - 1980 Zemst
Tel 015 61 55 04
GSM 0493 52 06 95
www.roosemarijn.be

Open van 10 u tot 18 u
van dinsdag tot zaterdag
Zondag en maandag gesloten

Fietsen Janssens E.
Vekestraat 66 - 1982 Elewijt
Tel & Fax 015/61 01 41

*Thompson - Gazelle - L'Avenir
Swizz (Fatbike) - Venturelli - Merida
Leader Fox - Norta*
voor promotie's en actie's zie website
www.fietshandeljanssens.be
voor info kan u terecht in onze winkel

Foto's opening wandelpa

Zondag 26 maart: een prachtig natuurgebied, een stralende lentezon met ingrediënten voor een succesvolle dag. Het lintje aan de poort van burgemeester Bart Coopman doorgeknipt. Daarmee is ons nieuwe wandelpa

Wormelaar 26 maart

met 300 enthousiaste bezoekers, waaronder 200 wandelaars, dat waren de
n de kastanjedreef werd door schepen Koen Vandermeiren, samen met
adelpad van 4.6 km (groen bewegwijzerd) officieel geopend.

De kapel van Wormelaar

Mark Vermeulen

De kapel Onze-Lieve-Vrouw van zeven smarten werd gebouwd in opdracht van de familie Deudon, aan de rand van het Daelemansbos langsheen de Singelweg. Zij werd vermoedelijk gebouwd in het laatste kwart van de 19de eeuw voor een genezing. Het is niet duidelijk of het ging om een vraag voor een genezing of als dank, al is dit laatste wel meest waarschijnlijk.

In de muren van de kapel staan zeven medaillons waarin de zeven smarten van Maria staan afgebeeld.

Mark Vermeulen

Deze zeven smarten verwijzen naar verschillende moeilijke momenten in het leven van Maria:

1. De profetie van Simeon in de Tempel bij het opdragen van Jezus (Simeon herkent in het Kind de Verlosser en daardoor beseft Maria dat haar veel leed te wachten staat)

2. De vlucht naar Egypte

3. Het zoekraken van Jezus in de Tempel

4. Ontmoeting van Maria met Jezus op weg naar de Calvarieberg

5. Maria staat onder Jezus' kruis (Stabat Mater)

6. Maria omhelst Jezus' dode lichaam na de kruisafneming (Piëta)

7. Jezus wordt begraven

De kapel was vroeger omringd door drie lindebomen. Bomen waren voor onze voorouders belangrijke symbolen en kregen daarom ook bijzondere plaatsen en betekenissen toegewezen.

Bij de Kelten was de linde de boom van Freya, de godin van de vruchtbaarheid. Bij de kerstening werd Freya vervangen door O.-L.-Vrouw en zo ontstonden de talrijke Mariakapelletjes, omringd door (drie) linden, in Vlaanderen.

Van de drie oorspronkelijke linden blijft maar één over, maar anderzijds werd er een tamme kastanje bij geplant. Dit laatste tot grote vreugde van de talrijke wandelaars, die zich in het seizoen de kastanjes best laten smaken.

In de jaren '70 stonden er nog drie linden rond de kapel. De Singelweg is dan nog een aardeweg.

Rond 2000 kreeg de kapel een opknapbeurt en in 2015 werden de medaillons hersteld in het kader van het 360° Erfgoedproject van de provincie Vlaams-Brabant, samen met het Regionale Landschap Groene Corridor, de gemeente Zemst en Natuurpunt.

Het klein vliegend hert

In België komen vijf soorten vliegende herten voor (Lucanidae).

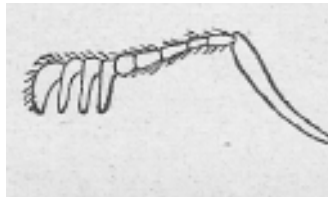
Voor alle duidelijkheid, vliegende herten zijn kevers...

In Zemst wordt het Klein vliegend hert (*Dorcus parallelipedus*) regelmatig gezien, vooral in het Dalemansbos in Wormelaar (waar de meeste waarnemingen gedaan zijn door Ivo Christaens). Er zijn ook waarnemingen uit Epegem, Dorent.

Het is een zwarte, iets afgeplatte kever van zo een 20 à 35 mm lang met opvallende kaken. Het mannetje heeft een bredere kop en langere kaken dan het wijfje.

Het eerste lid van de antennes is lang, de volgende leedjes zijn veel kleiner en staan in een hoek tegenover het eerste ingeplant, daardoor zijn de antennes geknikt.

De larve leeft in dood hout van eik, beuk, wilg en populier waar hij zijn volledige ont-

wikkeling doormaakt van ei tot volwassen kever. De ontwikkeling duurt 1 tot 2 jaar.

De kever zelf kan tot 3 jaar leven, wat lang is voor een kever. De volwassen dieren leven ondermeer van boomsappen.

We kunnen de kevers van mei tot augustus vinden op dood hout en de vegetatie er rond.

Ook zien we hem regelmatig als "bijvangst" in vlindervallen.

De kever is afhankelijk van dood hout in oudere bossen. Dit bewijst eens te meer dat oude bossen met veel dood hout een hogere biodiversiteit herbergen dan jongere aanplantingen die "proper" gehouden worden.

David Muls

Nachtegaal terug in Vriezenbroek

Na jaren afwezigheid heeft de nachtegaal de weg naar Vriezenbroek terug gevonden.

De jaarrondbegrazing door galloways bleek nadelig voor de ondergroei die de nachtegaal nodig heeft.

Sinds een paar jaar wordt er in het voorjaar gemaaid en is er nabebrazing van half augustus tot begin oktober.

Saxifraga - Jan van der Straaten

Activiteitenkalender

CURSUS VOGELTREK

Vrijdag 23 juni - 20 u. - Lesavond

Bibliotheek - Schoolstraat 23, Zemst

Zaterdag 19 augustus - 7.15 u. - Excursie 1

Kerk Weerde - Verrekijker meebrengen

Zaterdag 28 oktober - 8 u. - Excursie 2

Kerk Weerde - Verrekijker meebrengen

€ 15 voor de reeks van 3 lessen

Graag inschrijven: info@natuurpuntzemst.be

Hoe wonderlijk is het dat sommige vogelsoorten duizenden kilometers vliegen tussen overwinterings- en broedgebied. Hoe wonderlijk is dat ze de weg vinden naar exact dezelfde locaties jaar na jaar. Ja, vogeltrek blijft ons fascineren. Maar wat weten we al allemaal over vogeltrek? Welke middelen gebruiken vogels om de weg te vinden? Hoe snel, hoe lang en naar waar vliegen de verschillende soorten? Op deze vragen proberen we je een antwoord te geven, tijdens één lesavond en twee excursies.

Tijdens de excursies (Mechels Broek en Houtem) is een verrekijker nuttig.

Robert Absillis

Vrijdag 21 juli - 21.30 u.

**Werkgroep Natuurstudie
OP ZOEK NAAR NACHTVLINDERS**

Kerk Weerde

Wanneer het donker wordt en wij gezellig binnen zitten, bruist het buiten nog van het leven. De dagvlinders hebben een rustig plekje opgezocht voor de nacht. Het is nu de beurt aan de nachtvlinders om op pad te gaan, om eten te vinden of een partner.

Met lichtvallen, suikersmeersel proberen we deze nachtelijke diertjes te lokken. Even een

loepspotje in om ze beter te bekijken, vooraleer ze weer de duistere nacht in kunnen.

Deze activiteit is ook geschikt voor kinderen.

We spreken af op het kerkplein van Weerde en rijden dan naar één van onze natuurgebieden.

Erwin Lauwers

Zondag 6 augustus - 14 u.

PIMPERNELWANDELING

Hoek Dorentstraat - Grimbergse steenweg

Op het hoogtepunt van haar bloei stellen we met trots onze koesterster aan u voor. We nemen u mee langs weilanden waar de pimpernel al bloeit en langs weilanden waar we ze hopelijk binnenkort mogen verwelkomen.

We nemen je mee voor een wandeling door de Dorent en het Nelebroek.

Mark Vermeulen

Zondag 17 september 14 u.

BOSWANDELING WORMELAAR

Kleempoelstraat ter hoogte van nr 91

Hoor je de bladeren al ritselen onder je voeten? Ruik je de paddenstoelen al? Geen leukere plek om te wandelen in de vroege herfst dan in het bos.

Woensdag 27 september - 14 u.

PADDENSTOELNWERK GROEP

Kerk Weerde

Deelname € 3 - Loepje meebrengen

In een kleine groep actief paddenstoelen ontdekken, bewonderen en op naam brengen onder begeleiding van Hans Vermeulen, paddenstoelenexpert van Natuurpunt CVN.

Voorkennis is vereist. Prijs: € 3 per excursie.

Een loepje kan een handig hulpmiddel zijn.

Een organisatie van Natuurpunt Zemst in samenwerking met Natuurpunt CVN.

Mark Vermeulen

Zaterdag 30 september 9 u.

**Werkgroep Natuurstudie
OP ZOEK NAAR PADDENSTOELN**

Kerk Weerde

Loepje meebrengen

In een kleine groep de natuur actief ontdekken, bestuderen en determineren. Deze keer spitsen we ons toe op paddenstoelen.

We spreken af op het kerkplein van Weerde en rijden dan naar één van onze natuurgebieden.

**Activiteiten met extra aandacht
voor kinderen**

Mark Vermeulen

Zondag 1 oktober tussen 14 en 14.30 u.

NATUUR SPEELDAG voor de allerkleinsten

Vertrek aan de kapel van Onze-Lieve-Vrouw-van-Zeven-Smarten.

De dieren van Wormelaar bos zijn wakker en klaar om te spelen! Kom jij ook meedoen? Wij zorgen voor leuke weetjes, spelletjes en proevertjes zodat jullie samen met jullie mama, papa, oma of opa op stap kunnen. Als (groot)ouders begeleiden jullie de kinderen zelf zodat het voor alle leeftijden leuk is. Wij zorgen voor alle info.

Starten kan tussen 14 en 14.30 u. aan de Kapel van O.L.V. Van Zeven Smarten in de Singelweg in Zemst. (Parkeren kan langs de Kleempoelstraat)

Inschrijven op voorhand hoeft niet, maar is voor ons wel fijn: info@natuurpuntzemst.be

Afspraakplaats Kapel van Onze-Lieve-Vrouw-van-Zeven-Smarten, Singelweg (Parkeren kan langs de Kleempoelstraat), 1980 Zemst

Natuur is er voor iedereen

Kom erbij en blijf lid!

Het lidmaatschap bedraagt € 27 en is geldig voor het hele gezin.

Overschrijven op rekeningnummer BE17 2300 0442 3321

van Natuurpunt vzw, Coxiestraat 11 - 2800 Mechelen

met vermelding van: "Nieuw lid Zemst"

TONES.BE

COMPUTERS OP MAAT
LAPTOPS • PRINTERS
ONDERDELEN • HERSTELLINGEN

Tones.be Mechelen
Brusselsesteenweg 454
2800 Mechelen
Tel: 015/ 34 56 99

Openingsuren:
Di-vr: 10u00 - 18u45
Za: 10u00 - 18u00

WWW.TONES.BE

Hoge Buizen 57 - 1980 Eppegem

www.van-haesendonck.be

TEL: 02 751 50 14

VAN **AESENDONCK** B.V.B.A

houtkachels • pelletkachels • gashaarden • inox-buizen

immo

Brengt mensen en huizen samen

Hofstade (naast de kerk) - 015 62 71 00 - www.jsdimmo.be